

LUCINDA RILEY
HARRY WHITTAKER

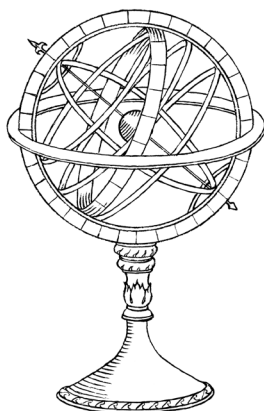
Atlas

Pa Salt története

LUCINDA RILEY
HARRY WHITTAKER

Atlas

Pa Salt története

GENERAL PRESS
K Ö N Y V K I A D Ó

A mű eredeti címe
Atlas: The Story of Pa Salt

Copyright © Lucinda Riley Limited, 2023

Hungarian translation © Szigeti Judit

© General Press Könyvkiadó, 2023

Az egyedül jogosított magyar nyelvű kiadás.
A kiadó minden jogot fenntart,
az írott és az elektronikus sajtóban
részletekben közölt kiadás és közlés jogát is.

Fordította
SZIGETI JUDIT

ISBN 978 963 452 704 6

Kiadja a GENERAL PRESS KÖNYVKIADÓ
1086 Budapest, Dankó utca 4–8.
Telefon: (06 1) 411 2416

www.generalpress.hu
generalpress@lira.hu

Felelős kiadó KOLOSI BEÁTA
Műszaki szerkesztő DÁNZIGER DÁNIEL
Felelős szerkesztő SZABÓ PIROSKA

Prolóógus

Szibéria, Tobolszk

1925

Ahogy az erős szél felkavarta előttük a havat, a két fiú szorosán az arcába húzta a kopott bundáját.

– Gyerünk! – kiáltotta az idősebb. Bár még csak tizenegy éves volt, kissé durva, rekedtes hangon beszélt. – Elég lesz. Menjünk haza!

A fiatalabb, aki csupán hétéves volt, felkapott egy halom öszszegyűjtött tűzifát, és a másik után szaladt, aki már gyors léptekkel távolodott.

Félúton hazafelé a gyerekek a fák felől érkező, halk, csipogó hangra lettek figyelmesek. Az idősebb fiú megállt.

– Hallod ezt? – kérdezte.

– Igen – felelte a kisebb. A karja már fáj a nehéz fától, és bár épphogy csak megálltak, azonnal reszketni kezdett. – Nem mehetnénk haza? Fáradt vagyok.

– Ne nyafogj! – ripakodott rá az idősebb fiú. – Megnézem, mi az. – A közelben lévő nyírfa tövéhez lépdelt, és letérdelt. A kisebbik vonakodva követte.

Előttük, a kemény talajon tehetetlenül vergődött egy veréb-fióka, alig volt nagyobb, mint egy rubel.

– Kiesett a fészekből – sóhajtott az idősebb fiú. – Vagy az is lehet, hogy... Hallgasd csak! – A két fiú felállt a hóban, és hamarosan éles hangot hallottak odafentről. – Aha! Ez egy kakukk.

– A madár az órából?

– Igen. De ezek nem barátságos jószágok. A kakukk másik madár fészkébe teszi a tojásait. Amikor kikel a fiókája, kilöki a többit. – A fiú szipogott egyet. – Most is ez történt.

– Ó, ne! – A kisebb fiú lehajolt, és a kisujjával gyengéden meg-

simogatta a madárka fejét. – Jól van, barátom, most már itt vagyunk. – Felpillantott a társára. – Ha felmászunk a fára, talán vissza tudjuk tenni – mondta, és felnézve keresni kezdte a fészket. – Nagyon magasán lehet. – Hirtelen rettenetes roppanás hallatszott a talaj felől. Ahogy odakapta a fejét, látta, hogy az idősebb fiú a csizmájával agyonnyomta a fiókát. – Mit csináltál? – kiáltotta a kisebbik elszörnyedve.

– Az anyja nem fogadta volna vissza. Jobb megölni.

– De... nem tudhatod. – Könnyek gördültek le a kisfiú arcán. – Megpróbálhattuk volna.

Az idősebb fiú feltartott kézzel vetett véget a tiltakozásnak.

– Nincs értelme próbálkozni, amikor valami kudarcra van ítélve. Csak időpocsékolás lenne – jelentette ki, majd továbbindult lefelé a domboldalon. – Gyere, menjünk haza!

A fiatalabb fiú lehajolt, hogy megvizsgálja az élettelen fiókát.

– Sajnálom, amit a bátyám tett – mondta színpogva. – Szenved. Nem akarta.

Atlas naplója

1928–1929

Első fejezet

Franciaország, Párizs, Boulogne-Billancourt

Ezt a naplót Monsieur és Madame Paul Landowskitól kaptam ajándékba. Azt mondják, mivel nem beszélek, de írni tudok, jó lenne, ha megpróbálnám papírra vetni a gondolataimat. Először azt hitték, hogy egyszerűen csak hülye vagyok, hogy elment az eszem, és ez sok szempontból igaz is. Vagy még pontosabban, talán inkább csak teljesen kimerült, miután olyan sokat használtam. Nagyon elfáradt, ahogy én is.

Azért azt tudják, hogy némi eszem mégiscsak maradt, hiszen megkértek, hogy írjak. Először arra próbáltak rávenni, hogy írjam le a nevem, a korom és hogy honnan jöttem, de én már régen megtanultam, hogy ha az ember ilyesmit papírra vet, abból csak baj lesz, én pedig soha többé nem akarok bajba kerülni. Úgyhogy ültem a konyhaasztalnál, és lejegyeztem egy versrészletet, amelyet a papától tanultam. Természetesen olyan vers volt, amely nem árulta el, honnan jöttem, és hogyan kerültem a Landowskiék kertjében lévő sövény tövébe. Nem tartozott a kedvenceim közé sem, de úgy éreztem, a szavak tükrözik a hangulatomat, és általuk megmutathatom ennek a kedves házaspárnak – akiket a sors akkor sodort az utamba, amikor a halál bekopogott az ajtómon –, hogy képes vagyok kommunikálni. Úgyhogy ezt írtam le:

*Letűnt a fiastyúk és a
hold is: tovaszállt az éjféli;
elmult a találka-óra
s én itt heverek – magamban!**

* Szapphó: *Letűnt a fiastyúk...* (Babits Mihály fordítása)

Franciául, angolul és németül is leírtam, amelyek közül egyik sem az a nyelv, amit azóta használok, hogy képes vagyok beszélni (persze hogy tudok beszélni, ám akárcsak a papírra vetett szavak, az, amit az ember kimond – különösen, ha sietve teszi –, felhasználható ellene). Bevallom, élvezettel néztem Madame Landowski meglepett arcát, amikor elolvasta a verset, amelyből nem tudta meg, ki vagyok, sem azt, kihez tartozom. Amikor Elsa, a cseléd lány lecsapott elém egy tál ételt az asztalra, kiolvastam a tekintetéből, hogy szerinte amint csak lehet, vissza kellene engem küldeni oda, ahonnan jöttem.

A némaság nem okoz nekem nehézséget. Több mint egy éve hagytam el a helyet, amely az otthonom volt, amióta az eszemet tudom. Azóta csak akkor használom a hangomat, ha mindenképpen szükséges.

Onnan, ahol most e sorokat írom, ki tudok nézni a kis padlásablakon. Korábban láttam, hogy a Landowski gyerekek közelednek az ösvényen. Iskolában voltak, és nagyon elegánsak az egyenruhájukban – Françoise fehér kesztyűt és szalmakalapot visel, amit ők zsirardinak hívnak, a fivérei pedig fehér inget és blézert. Bár gyakran hallom, amint Monsieur Landowski panaszkodik, hogy nincs pénze, a nagy háza, a csodás kertje és a gyönyörű ruhák, amelyeket a házban lakó hölgyek viselnek, azt súgják nekem, hogy nagyon is gazdag.

Megrágtam a ceruzámat... Papa úgy próbált erről leszoktatni, hogy mindenféle rettenetes ízű dolgot kent a végére. Egyszer azt mondta, hogy az aznapi íz ugyan finom, de valójában mérge, úgyhogy ha csak közelítek vele a számhoz, meghalok. Mégis, amikor a tőle kapott fordítandó szövegen gondolkodtam, a ceruza valahogy bekerült a számba. Amikor észrevette, kiabálni kezdett, a grabancomnál fogva kirángatott a házból, teletömte a számat hóval, amit utána ki kellett köpnöm. Nem haltam meg, de gyakran eltűnődöm azon, vajon csak rám akart-e ijeszteni, hogy leszoktasson a ceruzarágásról, vagy valóban a hó és a köpködés mentett meg.

Bár nagyon próbálok emlékezni rá, oly sok éve már, hogy a papát utoljára láttam, hogy az emléke egyre inkább elhalványul...

Lehet, hogy így a legjobb. Igen, mindenképpen az a legjobb, ha elfelejték mindent, ami régen volt. Így, ha kínoznának, sem-

mit sem tudok majd elárulni. És ha Monsieur és Madame Landowski azt hiszi, hogy bízva a kis lakatban meg a kulcsban, amelyet a bőrrerszényemben tarthatok, mindent le fogok írni a naplóba, amivel oly kedvesen megajándékoztak, akkor hatalmasat tévednek.

– A napló egy olyan hely, ahová mindent leírhatsz, amit érzel és gondolsz – magyarázta gyengéden Madame Landowski. – És rajtad kívül senki sem láthatja. Igérem, sohasem nézünk bele.

Hevesen bólogattam, azután hálásan elmosolyodtam, majd felszaladtam a padlásszobámba. Nem hiszek neki. Tapasztalatból tudom, hogy a lakatokat fel lehet törni, az ígéretek pedig meg lehet szegni.

Esküszöm a szeretett édesanyád életére, hogy visszajövök érted... Imádkozz értem, és várj rám...

A fejemet ingatva próbálom kiverni a fejemből papa utolsó hozzám intézett szavainak emlékét. Ám valahogy – bár a többi emlék, amelyeket igyekszem felidézni, úgy foszlanak semmivé az agyamban, mint a köd a reggeli napsugarak érintésétől – ez a mondat sohasem hagy el, bármit is teszek.

De a napló bőrkötéses, és leheletvékonyak a lapjai. Legalább egy frankba (így hívják itt a pénzt) kerülhetett Landowskiéknek, és azt hiszem, ezzel a gesztussal segíteni akartak nekem, szóval használni fogom. Ezenkívül, bár megtanultam nem beszélni, a hosszú utazásom során gyakran eltűnődtem azon, vajon nem fogok-e elfelejteni írni. Mivel se papírom, se ceruzám nem volt, a hosszú, téli éjszeleket többek között úgy vészeltem át, hogy a fejemben verseket ismételtettem, majd a lelki szemeimmel elképzelttem, amint leírom a betűket.

Ez a kifejezés nagyon tetszik nekem... Papa úgy hívta, hogy „képzeletünk ablaka”, és amikor épp nem verset szavaltam magamban, gyakran eltűntem ezen a zegzugos helyen, amelyről papa azt mondta, hogy határtalan. Olyan nagy, amilyen nagynak csak akarja az ember. A szűk látókörű embereknek, tette hozzá, meglehetősen korlátozott a képzeletük.

Es bár a kedves Landowskiék az emberi megmentőimnek bizonyultak, és törődtek az énem külső rétegeivel, szükségem volt rá, hogy időnként eltűnjek magamban, szorosan becsukjam a szemem, és olyasmire gondoljak, amit sohasem írhatok le, mivel

már soha többé nem bízhatok meg egyetlen másik emberi lényben sem.

Ezért, gondoltam, ha valamelyik Landowski valaha is elolvashatná ezt – és félig-meddig biztos voltam benne, hogy így lesz, ha másért nem, hát kíváncsiságból –, egy olyan naplót fog látni, amely azzal a nappal indul, amikor elmondtam az utolsó imámat.

Valójában talán nem is mondtam el. Olyan delíriumos állapotban voltam a láztól, az éhségtől és a kimerültségtől, hogy talán csak álmodtam... mindenesetre aznap történt, hogy szemben találtam magam a legszebb női arccal, amelyet életemben láttam.

Miközben leírtam egy tömör, tényszerű bekezdést arról, hogyan fogadott be a gyönyörű hölgy, suttogott kedves szavakat a fülembe, és engedte, hogy a jó ég tudja, milyen hosszú idő után először fedél alatt aludjak, arra gondoltam, milyen szomorú volt, amikor utoljára láttam. Azóta megtudtam, hogy Izabelának hívják... röviden Belnek. Ő és Landowski műtermi asszisztense, Monsieur Brouilly (aki arra kért, szólítsam Laurent-nak, nem mintha jelen némaságomban bárhogy is szólítottam volna) örülten egymásba szerettek. És aznap éjjel, amikor olyan szomorú volt, Izabela búcsúzni jött. Nemcsak tőlem, de tőle is.

Bár nagyon fiatal vagyok, sokat olvastam a szerelemről. Miután papa elment, minden könyvet elolvastam a könyvespolcán, és rendkívüli dolgokat tudtam meg a felnőtt világáról. Először azt feltételeztem, hogy a fizikai aktus, amelyről a leírások szólnak, valamiféle komédia lehet, de miután olyan szerzőknél is visszaköszönt, akikről biztosan tudtam, hogy nem humoristák, rájöttem, hogy valószínűleg komoly dologról van szó. Nos, ilyenmiről biztosan nem fogok írni ebbe a naplóba!

Halk nevetés szökött ki a torkomon, és a szám elé kaptam a kezem. Furcsa érzés volt, mivel a nevetés általában egy bizonyos szintű boldogság jele. A fizikai test természetes reakciója.

– Te jó ég! – suttogtam. Különös volt hallani a saját hangomat, amely mélyebbnek tűnt, mint amikor utoljára megszólaltam. Itt, a padláson senki sem hallhatott meg. A két cseléd odalent suvickolt, törölgetetett, és mosta a rengeteg ruhát, amelyeket azután a ház mögött lévő kötélre teregettek ki. Mindenesetre, még ha nem is hallhatnak meg, nem engedhetem, hogy a szokásommá váljon a dolog, mármint ez a boldogság, mert ha nevetni

tudok, az azt jelenti, hogy van hangom, tehát egyértelműen képes vagyok beszélni is. Próbáltam olyasmire gondolni, amitől elszomorodhatnék, ami nagyon furcsa érzés volt, mivel – akármilyen lehetetlennek tűnik is – úgy sikerült eljutnom Franciaországig, hogy rendszeresen eltűntem a képzeletemben, és boldog gondolatokkal foglaltam le magam. Eszembe jutott a két cseléd-lány, akiknek a beszélgetése mindig áthallatszott a szobáinkat elválasztó vékony falon. Arról panaszkodtak, hogy túl kevés a bérük, túl sokat kell dolgozniuk, a matracuk göröngyös, és télen meg lehet fagyni a padlásszobájukban. A legszívesebben dörömbölni kezdtem volna a vékony falon, és átkiabáltam volna, hogy inkább érezzék magukat szerencsésnek, hogy van fal, ami elválaszt minket egymástól, hogy nem egyetlen szobában lakik az egész család, és hogy egyáltalán kapnak fizetést, bármilyen keveset is. Ami pedig a hideg szobájukat illeti... nos, tanulmányoztam Franciaország éghajlatát, és bár Párizs – amelynek, mint megtudtam, a határában van ez a ház – északon található, a gondolattól, hogy a néhány fokos mínusz bárkinek is problémát okoz, megint nevetni támadt kedvem.

Befejeztem az első bekezdést a vadonatúj, „hivatalos” naplómban, majd visszaolvastam magamnak, mintha Monsieur Landowski olvasná a vicces kis szakállával meg a nagy, bozontos bajszával.

Boulogne-Billancourt-ban élek. A kedves Landowski család fogadot be. A nevük Monsieur és Madame Paul és Amélie Landowski, a gyerekeik pedig Nadine (20), Jean-Max (17), Marcel (13) és Françoise (11). Mindannyian nagyon kedvesek hozzám. Azt mondják, nagyon beteg voltam, és időbe telik, amíg újra erőre kapok. A szobalányokat Elsának és Antoinette-nek hívják, a szakácsnő pedig Berthe. Mindig újabb és újabb csodás süteményekkel kínál meg, azt mondja, azért, hogy felhizlалjon. Amikor először kaptam tőle egy nagy tál ételt, az utolsó morzsáig megettem, aztán öt perc múlva szörnyű hányingerem let. Amikor eljöt hozzám az orvos, azt mondta Berthe-nek, hogy az alultápláltság miatt összement a gyomrom, és kisebb tál ételt kell nekem adnia, máskülönbben megint nagyon rosszul leszek, és meghalhatok. Azt hiszem, ez felzaklatta Berthe-et, de remélem, most, hogy már újra majdnem rendesen eszem, ezzel értékelem a főztjét. Van itt

egy alkalmazott, akivel még nem találkoztam, de akiről a család sokat beszél. Madame Evelyn Gelsennek hívják, és ő a házvezetőnő. Jelenleg szabadságon van, a fiát látogatja meg, aki Lyonban él.

Aggódok, hogy túl sokba kerülök ennek a kedves családnak most, hogy ilyen sokat eszek, meg az orvos miatt is, aki kijön, hogy megvizsgáljon. Tudom, milyen sokba tudnak kerülni az orvosok. Nekem nincs pénzem, se munkám, és nem látom, hogyan fizethetném vissza nekik, amivel tartozom, amit persze nyilván el fognak várni, és ez így helyes. Nem tudom, meddig maradhatok itt, de próbálok minden napot élvezni a szép otthonukban. Hálás vagyok az Úrnak a kedvességükért, és minden este imádkozok értük.

A fogaimmal a ceruza végét ropogtattam, miközben elégedetten bólogattam. Egyszerűen fogalmaztam, és egy-két alapvető helyesírási hibát is vétettem, csak hogy normális tízéves fiúnak tűnjek. Nem volna jó, ha megtudnák, milyen neveltetésben részesültem. Miután papa elment, igyekeztem folytatni az óráimat, ahogyan ő kérte, de mivel nem volt mellettem, hogy vezessen, ezen a téren sok hátrányt szenvedtem el.

Előhúztam egy tiszta, fehér lapot a régi íróasztal fiókjából – az, hogy van egy fiókom, és egy felület, amelyen írhatok, nagyobb luxus, mint amit valaha is elképzelttem –, és hozzáfogtam megírni egy levelet.

*Landowski Múterem
Boulogne-Billancourt
rue Moisson Desroches
1928. augusztus 7.*

*Kedves Monsieur és Madame Landowski!
Szeretném mindkettőjüknek megköszönni az ajándékot. Ez életem legszebb naplója, és ahogy kérték, mindennap fogok bele írni.
És azt is köszönöm, hogy befogadtak.*

Már hozzá akartam tenni az udvarias „tisztelettel”-t a végére, és odaírni a nevemet, de még időben észbe kaptam. Szépen öszszehajtogattam a papírt, és az elejére ráírtam a nevüket. Holnap beteszem az ezüsttálcára, a többi levelük mellé.

Bár nem értem el a kitűzött úti célomat, azért elég közel kerültem hozzá. A már megtett távolsághoz képest a hátralévő szakasz nagyjából egy könnyed sétának felel meg a rue Moisson Desroches-on. Ahogy az orvos mondta Berthe-nek, meg kell erősödnöm, nemcsak testben, de lélekben is. Bár az orvos nem látott bele, elmondhattam volna neki, hogy a legrosszabb nem a fizikai megpróbáltatások sora volt, amelyet el kellett szenvednem, hanem a félelem, amely még mindig mardosta a lelkemet. A cselédek – akik valószínűleg már beleuntak, hogy folyton a ház többi lakójára panaszkodnak – azt mondták, hogy éjszaka kiabáltam, és ezzel felébresztettem őket. A hosszú utam alatt annyira hozzászoktam az ilyesmihez, és annyira kimerült voltam, hogy azonnal vissza tudtam aludni, de itt, ahol kipihenhettem magam egy meleg ágyban, elgyengültem. A rémálmok után gyakran nem sikerült visszaaludnom. Abban sem vagyok biztos, hogy a rémálom-e a megfelelő kifejezés. Túl sokszor megeskik, hogy a kegyetlen elmém arra kényszerít, hogy újraéljem azt, ami megtörtént velem.

Felálltam, az ágyamhoz mentem, és kezemben a naplóval bemásztam a takaró alá, amelyre nem volt szükségem, mert jelenleg fullasztó volt a hőség. Fogtam a naplót, és besüllyesztettem a pizsamanadrágomba, hogy szorosan a belső combomhoz simuljon. Ezután levettem a bőrrszénnyt a nyakamból, és azt is mellé tettem. A hosszú utazásom során megtanultam, mi a legbiztosabb rejtkehely az efféle értékes dolgok számára.

Elnyúltam a matracon – Elsa és Antoinette a matraca miatt is panaszkodott, pedig én úgy éreztem, mintha angyalok puha szárnyain aludnék –, lehunytam a szemem, gyorsan elmondtam egy imát papáért, azután mamáért is, bárhol legyen is a mennyben, és próbáltam álomba merülni. Egy gondolat nem hagyott nyugodni. Bármennyire is utáltam bevallani, volt egy másik oka is annak, hogy köszönőlevelet írtam Landowskiéknek: hiába tudtam, hogy tovább kell indulnom, nem igazán álltam készen rá, hogy feladjam a legcsodálatosabb érzést... a biztonságot.

Második fejezet

– Nos, fiatalember, mit gondolsz róla? – kérdezte tőlem Monsieur Landowski, miközben belenéztem az Úr szemébe, amely majdnem akkora volt, mint én magam. Éppen akkor fejezte be a *Cristo Redentor* fejének a tökéletesítését – így hívják a Megváltó Krisztust Brazíliában, de én csak Jézus Krisztusnak nevezem. Monsieur Laurent Brouilly azt mondta nekem, hogy a szobor egy hegy tetején fog állni Rio de Janeiróban. Ha minden részét összerakják, harminc méter magas lesz. Már láttam a szobor miniatűr változatát, így tudtam, hogy a brazil (és francia) Krisztus széttárt karral fog állni, átölelve az alatta elterülő várost. Okos megoldás, mivel a távolból egy keresztnek fog tűnni. Az elmúlt hetekben sokat vitatkoztak róla, és nagy fejtörést okozott, hogyan kerül majd fel a szobor a hegytetőre, és hogyan fogják a darabokból összeállítani. Monsieur Landowskinak sok fej miatt kellett aggódnia, mert egy Szun Jat-szen nevű kínai férfi szobrán is dolgozott, akinek épp a szeme miatt nyugtalanzkodott. *Maximalista*, gondoltam.

A hosszú, forró nyári napokon vonzott magához Monsieur Landowski műterme, belopóztam, és elbújtam a földön álló kőtömbök mögé, amelyek várták, hogy megformázzák őket. A műhelyben általában nyüzsögtek a tanoncok és a segítők, mint például Laurent, akik azért voltak ott, hogy tanuljanak a nagy mestertől. A legtöbbször rám sem hederített, bár Mademoiselle Margarida mindig rám mosolygott reggelente, amikor megérkezett. Jó barátságban volt Bellel, szóval tudtam, hogy megbízható.

Monsieur Landowski egyik nap észrevett a műteremben, és akár egy apa, leteremtett, amiért nem kértem engedélyt, mielőtt beléptem. Én megráztam a fejem, széttártam a két karom magam előtt, és az ajtó felé kezdtem hátrálni, mire a kedves *monsieur* megenyhült, és visszahívott magához.

– Brouilly azt állítja, hogy szereted nézni, ahogy dolgozunk. Igaz ez?

Bólogattam.

– Akkor hát nem kell elbújni. Ha megesküszöl rá, hogy nem nyúlsz semmihez, szívesen látunk itt, fiam. Bárcsak a saját gyerekeimet érdekelné a munkám annyira, mint téged!

Attól a pillanattól kezdve megengedték, hogy leüljek egy kecskelábú asztalhoz egy darab zsírkővel, amely nem kellett senki-nek, és még saját eszközöket is kaptam.

– Figyelj és tanulj, fiam, figyelj és tanulj! – javasolta Landowski. És én hallgattam rá. Nem mintha ez változtatott volna azon, ahogyan a kalapáccsal püföltem a kőnek támasztott vésőt. Bár-mennyire is igyekeztem akár a legegyszerűbb formát is kihozni belőle, a végeredmény mindig egy halom törmelék volt.

– Nos, fiam, mit gondolsz? – kérdezte Monsieur Landowski, és a *Cristo*-fej felé mutatott. Én hevesen bólogattam, és mint mindig, most is büntudatom volt, hogy ez a kedves ember, aki befogadott, még mindig sikertelenül próbál szavakat kicsikarni belőlem. Már csak a kitartása miatt is megérdemelné, hogy megszólaljak, de tudom, hogy amint megteszem, veszélybe kerülök.

Madame Landowski, miután megbizonyosodott róla, hogy tudok írni, és értem, amit mondanak nekem, a kezembe nyomott egy jegyzetömböt.

– Amikor kérdezek valamit, ide leírhatod a válaszod, rendben? Bólintottam. Azóta könnyen tudunk kommunikálni.

Válaszul Monsieur Landowski kérdésére, előhúztam a ceruzámat a rövidnadrágom zsebéből, és leírtam egy szót, amely szinte az egész lapot kitöltötte, és átnyújtottam neki.

Nevetett, amikor elolvasta.

– *Magnifique*, mi? Nos, köszönöm, fiatalember! Reméljük, hogy hasonlóan vélekednek majd a *Cristó*ról, amikor ott fog állni büszkén a Corcovado-hegy tetején, a világ másik felén. Feltéve, hogy valaha is eljut oda...

– Bízson benne, uram! – szólalt meg Laurent a hátam mögül. – Bel azt mondja, már javában készítik elő a siklót.

– Valóban? – Monsieur Landowski felvonta egyik bozontos, ősz szemöldökét. – Úgy tűnik, ön többet tud, mint én. Heitor da Silva Costa egyre csak azt mondogatja, hogy majd megbeszéljük, hogyan szállítsuk és állítsuk fel a szobrot, de végül sohasem kerül sor a beszélgetésre. Nincs még ebédidő? Szükségem van egy kis borra, hogy megnyugtassam az idegeimet. Kezdem azt érezni, hogy ez a *Cristo*-ügy a karrierem végét jelenti. Ostoba voltam, hogy igent mondtam erre az örülségre.

– Hozom az ebédet – felelte Laurent, és elindult a kis konyha

felé, amelynek minden részletére örökké úgy fogok emlékezni, mint az első biztonságos menedékemre azóta, hogy hónapokkal ezelőtt elhagytam az otthonom. Mosolyogva néztem, ahogy Laurent kinyitott egy üveg bort. Ahogy gyakran megesik, amikor korán felébredek, hajnalban lelopakodtam a műterembe, csak hogy a sok szépség között lehessenek. Ott ültem, és azon gondolkodtam, hogy nevetne papa, ha látná, hogy az összes lehetőség közül, ahol kiköthettem – például a néhány kilométerre lévő Renault-gyárban –, épp ide vetett a sors, amit ő maga a művészet tempomának nevezett volna. Tudom, örülne neki.

Ma reggel, amikor a nagy kőtömbök között ültem, és felnéztem a *Cristo* szelíd arcára, zajt hallottam a függöny mögötti szobából, ahol enni szoktunk. Lábujjhegyen odaosontam, bekukucskáltam, és láttam, hogy az asztal alól egy pár lábfej lóg ki. Mint kiderült, a hang Laurent halk horkolása volt. Amióta Bel visszament Brazíliába, észrevettem, hogy Laurent gyakran tűnik részegnek reggelente, a szeme vörös és vizenyős, a bőre fakó és szürke, mint az olyan emberé, aki bármelyik pillanatban kiürítheti a gyomortartalmát. (Elég tapasztalt vagyok, hogy tudjam, milyen az, amikor egy férfi vagy egy nő túllépi a határt.)

Most, ahogy néztem, amint egy jókora pohárral tölt magának a borból, aggódtam a májáért, mivel papa azt mondta, hogy az ital azt károsítja a leginkább. De nemcsak a mája miatt nyugtalanodtam, hanem a szíve miatt is. Bár tudtam, hogy maga a szerv fizikailag nem képes kettéhasadni a szerelemtől, ebben a férfiban kétségtelenül eltörött valami. Lehet, hogy egy nap megértem, miért vágnak az emberek arra, hogy alkoholba fojtsák a fájdalmukat.

– *Santé!* – A két férfi összekocccintotta a poharát. Amíg ők leültek az asztalhoz, én a konyhában tettem magam hasznossá, összeszedtem a kenyeret, a sajtot meg a kerekded, piros paradicsomot, amelyet az utcában lakó hölgy természetett a kertjében.

Ezt onnan tudtam, mert láttam, amikor Evelyn, a házvezetőnő egy zöldségekkel megrakott dobozzal lépett be a konyhába. Mivel nem volt éppen sovány, és már jócskán középkorúnak volt mondható, odaszaladtam hozzá, elvettem tőle a dobozt, és félretettem.

– Jóságos ég, de meleg van ma! – mondta lihegve, majd lerogyott az egyik faszékre. Még mielőtt megkért volna, vittem neki

egy pohár vizet, majd elővettem a zsebemből a papírt meg a ceruzát, és leírtam a kérdésemet.

– Hogy miért nem a cselédlányokat küldöm? – olvasta, és rám nézett. – Azért, kisfiam, mert egyikük sem tudná megkülönböztetni a rohadt barackot a jótól. Mindketten városi lányok, fogalmuk sincs róla, milyen a friss gyümölcs meg zöltség.

Visszavettem tőle a papírt, és leírtam egy újabb mondatot.

Amikor legközelebb megy, elkísérem, és viszem a dobozt.

– Ez nagyon kedves tőled, fiatalember, és ha ilyen idő marad, lehet, hogy a szavadon foglak.

Az idő olyan maradt, és én tényleg elkísértem Evelynt. Ahogy az utcán sétáltunk, a fiáról beszélt, büszkén mesélte, hogy egyetemen tanul mérnöknek.

– Meglátod, egy nap még lesz belőle valaki – tette hozzá, miközben a standnál válogatta a zöltségeket, én pedig tartottam a dobozt azoknak a daraboknak, amelyek megfeleltek az ízlésének. A Landowski-házban dolgozó alkalmazottak közül Evelyn volt a kedvencem, pedig tartottam tőle, mivel hallottam a falon át a cselédlányokat, amint arról fecsegnek, hogy visszajön a „sárkány”. Úgy mutattak be neki, mint a „fiút, akinek nincs neve, és nem beszél”. (Ezt Marcel mondta, Landowskiék tizenhárom éves fia. Tudom, hogy bizalmatlan az irányomban, amit teljesen megérték... nyilván felborzolta a kedélyeket, amikor hirtelen megérkeztem a családba.) Evelyn azonban csak kezét rázott velem, és kedvesen rám mosolygott.

– Én azt mondom, minél többen vagyunk, annál jobb. Mi értelme egy ilyen nagy háznak, ha nincs minden szoba kihasználva? – Azután rám kacsintott, és később, amikor észrevette, hogy a megmaradt almatortával szemezek, vágott nekem egy szeletet.

Valóban különös, hogyan alakulhatott ki egy középkorú nő és énközöttöm egyfajta titkos és (részemről legalábbis) egyértelműen hallgatólagos kötelék, de valóban ez történt. Ismerős tekintetet véltem felfedezni a szemében, amelyből tudtam, hogy sokat szenvedhetett. Lehet, hogy ő is észrevett bennem valami hasonlót.

Arra jutottam, hogy ha azt akarom, hogy senki se tudjon panaszkodni rám a házban, akkor vagy láthatatlanná kell válnom (a Landowski gyerekek és egy kicsit talán Monsieur és Madame Landowski számára is), vagy nagyon is elérhetővé azok számára,

akiknek segítségre van szükségük, ami alapvetően a szolgálókat jelentette. Evelyn, Berthe, Elsa és Antoinette így hamarosan rájött, hogy amikor csak kell, kéznél van egy hasznos kis segítő. Otthon gyakran én takarítottam azt a szűkös helyet, ahol laktunk. Már kisfiú koromban fontos volt számomra, hogy a dolgok a helyükön legyenek. Papa megfigyelte, hogy jobban szeretem a rendet, mint a káoszt, és azzal viccelődött, hogy egy nap nagyszerű felesége leszek valakinek. Otthon az ilyesmi lehetetlen volt, mivel minden tevékenység egyetlen szobában történt, de a Landowski-házra jellemző rend lenyűgözőtt. A feladataim közül az egyik kedvencem az volt, amikor Elsával és Antoinette-tel leszedtük a szárítókötélről a tiszta ágyneműt, ami megszáradt a napon. A két cseléd lány sokat nevetett azon, hogy mindent tökéletesen az élére hajtogatok, és az összes mosott holmihoz hozzányomom az orrom, hogy belélegezzem a tiszta illatukat, amely számomra csodálatosabb volt minden parfümnél.

Miután ugyanolyan precízen felvágtam a paradicsomot, mint ahogy az ágyneműt szoktam hajtogatni, csatlakoztam Monsieur Landowskihoz és Laurent-hoz az asztalnál. Néztam, ahogy törnek maguknak a friss bagettből, és vágnak hozzá egy-egy szelet sajtot, és csak azután csatlakoztam a lakomához, miután Monsieur Landowski invitált. Papa sokat mesélt róla, milyen finomakat esznek a franciák, és igaza volt. Ugyanakkor, mivel többször rosszul lettem, miután úgy tömtem magamba mindent, mintha az lenne az utolsó tál étel, amivel valaha megkínálnak, úgy határoztam, hogy a neveltetésemnek megfelelően, úriember módjára fogok étkezni, nem pedig úgy, mint egy vadember, ahogy egyszer Berthe a fülem hallatára jellemzett.

Továbbra is a *Cristó*ról és Szun Jat-szen szemgolyójáról beszélgettek, de én nem bántam. Megértettem, hogy Monsieur Landowski egy igazi alkotó ember... a nyáron aranyérmet nyert az olimpián szobrászatban, és állítólag világhírű tehetség. Leginkább azt csodálom benne, hogy a hírnév nem változtatta meg, legalábbis én így képelem, mivel amikor csak teheti, dolgozik, sokszor még a vacsorát is kihagyja, ami miatt a felesége gyakran leszidja, hiszen a gyerekeknek és neki is szükségük van rá, hogy lássák. Inspiráló számomra az, ahogy odafigyel a részletekre, és hogy mindig tökéletességre törekszik, miközben semmibe sem

kerülne, hogy megkérje Laurent-t: fejezze be helyette a munkát. Megígértem magamnak, hogy bármire is vagyok hivatva ezen a világon, bármi is lesz belőlem, a legjobbat fogom nyújtani.

– És mi a helyzet veled, te fiú? Hé-kás?

Ismét visszarángattam magam a gondolataim világából. Anynyira szokásommá vált, hogy ott időzsek, hogy csak lassan szoktam hozzá, hogy mások érdeklődnek irántam.

– Nem hallottad, amiről beszélgettünk, igaz?

A fejemet ráztam, és bűnbánóan néztem rájuk.

– Azt kérdeztem, szerinted jó-e már így Szun Jat-szen szeme. Mutattam neked róla egy fényképet, emlékszel?

Kézbe vettem a ceruzámat, és alaposan végiggondoltam a válaszomat, mielőtt leírtam. Mindig arra tanítottak, hogy az igazat mondjam, ugyanakkor legyen diplomata. Leírtam a szükséges szavakat, és átnyújtottam neki.

Majdnem, uram.

Néztem, ahogy Landowski iszik egy korty bort, azután hátravetett fejével nevet.

– Pontosan, fiam, pontosan! Úgyhogy ma délután teszek még egy próbát.

Miután a két férfi jóllakott, én elpakoltam a maradék kenyeret és sajtot. Azután főztem nekik egy kávét úgy, ahogy Monsieur Landowski szerette. Eközben a maradék ételt a zsebembe gyömöszöltem. Erről még le kellett szoktatnom magamat... az ember sohasem tudhatja, meddig juthat ételhez. Miután felszolgáltam nekik a kávét, fejet hajtottam, és visszatértem a padlás-szobámba. A kenyeret és a sajtot az asztalom fiókjába tettem. Az itt összegyűjtött ételt általában másnap titokban kidobtam a kinti szemetesbe. De, mint mondtam, sohasem lehetett tudni.

Miután kezét mostam, és megfésülködtem, lementem a földszintre, hogy délután is hasznossá tegyem magam. Ez ma az evőeszközök fényszereléséből állt, amiben – az alaposságom és türelmem miatt – még Evelyn szerint is jó voltam. Úgy ragyogtam a büszkeségtől, amikor ezt mondta, mint valaki, aki régóta éhezik a dicséretre. Ez a ragyogás azonban nem tartott sokáig, mivel ezután Evelyn megállt az ajtóban, és visszafordult Elsához meg Antoinette-hez, akik a késeket és a villákat pakolták vissza bársonytartójukba.

– Esetleg tanulhatnátok a fiatalembertől – mondta, majd távozott, a két cseléd lány pedig dühösen nézett rám. De, mivel mindketten lusták és türelmetlenek voltak, örömmel bízták rám a fényesítést. Imádtam a békés étkezőben ücsörögni a mindig fényes mahagóniasztalnál, miközben a kezem fűgén járt, és a gondolataimban szabadon barangolhattam, amerre csak akartam.

Jelenleg – és azóta, hogy a testem és az érzékszerveim elkezdtek felépülni – az foglalkoztatott a leginkább, hogyan kereshetnék pénzt. Bármilyen kedvesek is voltak Landowskiék, tudtam, hogy ki vagyok szolgáltatva nekik. Akár már ma este megtörténhet, hogy bejelentik, ilyen vagy olyan okból nem maradhatok tovább. Akkor ismét kikerülnék egy idegen utcára kiszolgáltatottan és egyedül. Az ujjaimmal ösztönösen megérintettem a bőrerszényemet, amelyet az ingem alatt hordtam. Csak az érintése és az ismerős alakja megnyugtató, hiába tudtam, hogy ami benne van, az nem az enyém, és nem adhatom el. Már az is csoda, hogy túlélte az utazást, ugyanakkor a jelenléte egyszerre volt áldás és átok. Ez volt az oka annak, hogy jelenleg Párizsban élek idegenek házában.

Miután befejeztem az ezüst teáskanna fényesítését, arra az elhatározásra jutottam, hogy egyetlen ember van a házban, akiben eléggé megbízom ahhoz, hogy tanácsot kérjek tőle. Evelyn a család által „kisháznak” hívott épületben lakott, bár ez valójában a főépület kétszobás kiegészítése volt. Evelyn azt mondta, hogy így legalább van saját fürdőszobája, és ami még fontosabb, külön bejárata. Még sohasem jártam nála, de ma este, vacsora után összeszedem a bátorságom, és bekopogok hozzá.

Az étkező ablakán át figyeltem, ahogy Evelyn a kisház felé tart. A főfogás felszolgálása után ő mindig távozott, és a desszertet meg a mosogatást a két cseléd lányra hagyta. Megettem a vacsorát, és hallgattam, ahogy a család beszélget. Nadine, a legidősebb nővér még nem volt férjnél, és legtöbbször egy festőállvánnyal, ecsetekkel meg egy festőpalettával hagyta el a házat. Sohasem láttam még a festményeit, de tudtam, hogy három színpadi hátteret is készített már. Mivel meglehetősen kevés időt töltött a házban, és nagyon elmerült a saját életében, nem igazán figyelt fel rám, de néha-néha rám mosolygott, ha összetalálkoztunk vala-

hol kora reggel. Azután ott volt Marcel, aki egyszer megállított, kidüllesztette a mellkasát, csípőre tette a kezét, és közölte velem, hogy nem kedvel. Ami persze ostobaság volt, mivel nem is ismert, de hallottam, amikor azt mondta a húgának, Françoise-nak, hogy „talpnyaló” vagyok, mert vacsora előtt segíték a konyhában. Megértettem, mit érez; egy utcagyerek, akit a szülei befogadtak, miután rátaláltak a kertben, és aki nem volt hajlandó beszélni, bárkiben gyanút ébresztett volna.

Ugyanakkor mindent megbocsátottam neki abban a pillanatban, amikor először meghallottam a csodálatos zenét, amely a lenti szalomból szűrődött be a konyhába. Abbahagytam, amit csináltam, és elvarázsolva hallgattam. Bár papa mindent eljátszott nekem a hegedűjén, amit tudott, sohasem hallottam, milyen a zongora billentyűinek a hangja, ha hozzáértő kezek érintik. Káprázatos volt. Azóta egy kicsit megszállottja lettem Marcel ujjainak, és nem értettem, hogyan képesek ilyen gyorsan és ilyen tökéletes sorrendben ugrálni a billentyűkön. Nehezen tudtam csak rávenni magam, hogy elfordítsam róluk a tekintetemet. Egy nap összeszedem majd a bátorságom, és megkérdem, nézhetem-e, ahogy játszik. Akárhogy is bánt velem, én úgy tekintetem rá, mint egy varázslóra.

A bátyja, Jean-Max, aki a felnőttkor küszöbén állt, látszólag közömbös volt az irányomban. Nem sokat tudtam arról, mit csinál, amikor nincs otthon, de egyszer megpróbált megtanítani rá, hogyan kell „golyózni”, ami egy francia nemzeti játék. Nagyjából abból áll, hogy golyókat kell dobálni a kavicsal felszört hátsó udvaron, így elég hamar belejöttem.

Azután ott volt Françoise, Landowskiék legkisebb lánya, aki nem sokkal volt idősebb nálam. Amikor megérkeztem hozzájuk, kedvesen bánt velem, bár nagyon féltékeny viselkedett. Elöntött a hála, amikor megkínált édességgel, valamilyen cukros pálcával a kertben, majd némán ültünk egymás mellett, nyalogattuk a finomságot, és néztük, ahogy a méhek nektárt gyűjtenek. Gyakran csatlakozott Marcelhez a zongoraórán, és szeretett festeni, mint Nadine. Sokszor láttam, hogy egy festőállványnál ül, amely a ház felé néz. Fogalmam sem volt, hogy tehetséges-e, vagy sem, mivel még nem láttam egyetlen alkotását sem, de úgy képzeltem, hogy a földszinti folyosó falán lógó, mezőt és folyót ábrázoló,

szép tájképet ő készíttette. Az persze világos volt, hogy sohasem leszünk nagyon közeli barátok – elég unalmas lehet olyasvalakivel időt tölteni, akivel nem lehet beszélgetni –, de gyakran rám mosolygott, és a szeméből együttérzés sugárzott. Néha-néha vasárnap, amikor Monsieur Landowski szabad volt, a család „golyózott” egyet, vagy piknikezni ment. Mindig megkérdezték, hogy szeretnék-e csatlakozni, de én tartózkodtam tőle, mivel tiszteletben akartam tartani, hogy ez családi program, és mert a saját bőrömön tapasztaltam meg, mire képes a neheztelés.

Vacsora után segítettem Elsának és Antoinette-nek elmosogatni, majd miután elmentek lefeküdni, kisurrantam a konyhaajtón, és a ház mögé siettem, hogy senki se vegye észre a távozásomat.

Megálltam Evelyn ajtaja előtt, és a szívem vadul kalapált. Vajon hibát követek el? Ne menjek inkább vissza, és felejtsem el az egészet?

– Nem – suttogtam magamnak. Előbb-utóbb muszáj valakiben megbíznom. Az ösztöneim, amelyek eddig életben tartottak, azt súgták, ez a helyes.

Remegő kézzel bekopogtam. Senki sem felelt... hát persze hogy nem. Hacsak nem állt ott valaki közvetlenül a faajtó másik oldalán, senki sem hallhatta a kopogásomat. Megismételtem, valamivel hangosabban. Néhány másodperc múlva láttam, hogy a függöny megemelkedik az ablakon, majd az ajtó kinyílt.

– Nocsak, ki van itt? – üdvözölt Evelyn mosolyogva. – Gyere csak be! Ritkán kopogtatnak be hozzám látogatók, az egyszer biztos – tette hozzá kuncogva.

Beléptem egy szobába, amelynél otthonosabbat talán még sohasem láttam. Bár azt mondják, hogy a kisház egy egyszerű betondoboz, amely valamikor Monsieur Landowski garázsa volt, akárhová néztem, csupa szépséget láttam. Két kárpitozott szék állt a szoba közepén, és élénk színű, hímzett takarók borították őket. A falakon családi portrék és csendéletek lógtak, az ablak mellett álló tiszta mahagóniasztalon egy virágcsokor virított büszkén. Volt egy kis ajtó, amely feltételezhetően a hálószobába és a mellékhelyiségbe vezethetett, a porceláncsészékkel és üveg-poharakkal megpakolt komód fölötti polcon pedig egy halom könyv sorakozott.

– Ülj csak le! – mutatott Evelyn az egyik székre, a sajátjáról pedig elpakolt valamiféle hímzést. – Hozhatok neked egy kis limonádét? Saját receptem.

Lelkesen bólogattam. Franciaországba érkezésem előtt sohasem ittam limonádét, most pedig már nem tudtam betelni vele. Nézem, ahogy Evelyn a komódhoz megy, fog két poharat, majd kitölti a fehéres-sárgás folyadékot egy jéggel teli kancsóból.

– Tessék! – mondta, miközben leült, jókora testével épphogy csak elfért a széken. – *Santé!* – tette hozzá, és a magasba emelte a poharát.

Én is felemeltem az enyémet, de szokásomhoz híven nem szóltam semmit.

– Nos, mit tehetek érted? – kérdezte Evelyn.

Korábban már leírtam a kérdésemet, úgyhogy csak előhúztam a papírt a zsebemből, és átnyújtottam neki.

Ő elolvasta, és rám nézett.

– Hogyan kereshetnél pénzt? Azért jöttél, hogy ezt megkérdezd?

Bólintottam.

– Nos, fiatalember, nem biztos, hogy tudok segíteni. Gondolkodnom kell rajta. De miért érzed úgy, hogy pénzt kell keresned?

Mutattam, hogy fordítsa meg a papírt.

– „Arra az esetre, ha a kedves Landowskiék úgy döntenének, hogy többé nincs náluk hely számomra” – olvasta fel Evelyn hangosan. – Nos, figyelembe véve, milyen sikeres a *monsieur*, és hogy milyen sok pénzt keres, képtlen, hogy kisebb házba kellene költözniük. Úgyhogy mindig lesz számodra egy szobájuk. De azt hiszem, értem, mire gondolsz. Félsz, hogy egy nap egyszerűen csak elküldenek, igaz?

Buzgón bólogattam.

– És akkor te is egy kis éhező árva lennél Párizs utcáin. Amiről eszembe jut egy nagyon fontos kérdés: árva vagy? Egy igen vagy egy nem megteszi.

Most ugyanolyan lendületesen ráztam fejem, mint ahogy korábban bólogattam.

– Hol vannak a szüleid?

Visszanyújtotta nekem a papírt, én pedig ráírtam a válaszom. *Nem tudom.*

– Értem. Azt hittem, talán a nagy háború idején tűntek el, de az 1918-ban véget ért, úgyszólván túl fiatal vagy.

Vállalt vontam, és nagyon igyekeztem, nehogy megváltozzon az arckifejezésem. Az a gond, hogy ha az ember kedvességgel találja szemben magát, könnyen elveszíti az éberségét, és ezt semmiképp sem engedhetem meg magamnak. Evelyn némán nézett rám.

– Tudom, hogy ha akarnál, tudnál beszélni. Az a brazil hölgy, aki itt volt, elmondta nekünk, hogy tökéletes franciasággal mondtál neki köszönetet azon az estén, amikor rád talált. A kérdés csak az, hogy miért nem akarsz? Az egyetlen válasz, ami eszembe jut... leszámítva, hogy azóta némultál meg, amit kétlek... hogy túlságosan félsz megbízni bárkiben is. Igazam van?

Most már tényleg gyötörtek a kétségek... Szerettem volna azt mondani, hogy igen, teljesen igaza van, azután vigasztaló karjába vetni magam, és mindent elmesélni neki, de tudtam, hogy még... még nem tudnám megtenni. A papírra mutattam, ráírtam néhány szót, és visszanyújtottam neki.

Lázás voltam. Nem emlékszem, hogy beszéltem Bellel.

Evelyn elolvasta, és rám mosolygott.

– Értem, fiatalember. Tudom, hogy hazudsz, de bármilyen trauma ért is, amiatt nem tudsz megbízni az emberekben. Talán egy nap, amikor már hosszabb ideje ismerjük egymást, mesélek neked valamit az életemről. Ápoló voltam a fronton a nagy háborúban. Azt a szenvedést, amit ott láttam... sohasem fogom elfelejteni. És igen, őszinte leszek, egy időre elveszítettem az emberi természetbe vetett hitemet és bizalmamat. De még az Istenbe vetett hitemet is. Te hiszel Istenben?

Valamivel bizonytalanabban bólogattam. Részben azért, mert nem tudtam, hogy Evelyn továbbra is vallásos asszony-e, miután megingott a hite, részben pedig azért, mert én sem voltam biztos a sajátomban.

– Azt hiszem, te most olyasmit élhetsz át, mint én akkor. Jó sok időbe beletelt, amíg újra hinni tudtam bármiben is. Tudod, mi volt az, aminek köszönhetően újra megtanultam bízni? A szeretet. A drága fiam iránt érzett szeretetem. És ettől minden rendbe jött. A szeretet persze Istentől ered, vagy akárhogy nevezzük is azt a szellemet, amely egy láthatatlan hálózattal összeköti bennünket, embereket saját magával. Még ha néha úgy is érezzük,

hogy elhagyott minket, ez nincs így. Mindenesetre sajnós nem tudok válaszolni a kérdésedre. Sok hozzád hasonló fiatal fiú kalóldik Párizs utcáin, és nem is akarok arra gondolni, hogyan sikerül életben maradniuk. De... istenem, bárcsak legalább a nevedet elárulnád! Hidd el nekem, hogy Monsieur és Madame Landowski jóságos, kedves emberek, és sohasem dobnának csak úgy ki az otthonukból.

Visszakértem a papírt, ráírtam a kérdésemet, és visszanyújtottam Evelynnek.

Akkor mit tesznek majd velem?

– Nos, ha tudnál beszélni, akkor akármeddig itt lakhatnál a házukban, és iskolába küldenének, mint a saját gyerekeiket. De a dolgok jelen állása szerint – mondta, és vállat vont – ez lehetetlen, nem igaz? Kétséges, hogy lenne olyan iskola, amely befogad egy néma fiút, nem számít, mennyire tanult. Abból, amit tudok rólad, úgy vélem, tanult fiú vagy, és szeretnéd folytatni a tanulást. Igaz?

Amennyire tudtam, igyekeztem francia módra megvonni a vállam, amely mozdulatnak a házban lakók mindnyájan szakértői voltak.

– Egy dolgot nem szeretek, fiatalember, az pedig a hazugság – dorgált meg Evelyn hirtelen. – Tudom, hogy megvan az okod a némaságra, de attól még elárulhatod az igazat. Szeretnél vagy sem továbbtanulni?

Vonakodva bólintottam.

Evelyn a combjára csapott.

– Na, erről van szó! Akkor hát el kell döntened, kész vagy-e elkezdni beszélni, és ha igen, sokkal biztosabb lesz a jövőd a Landowski-házban. Normális gyermek lennél, aki normális iskolába jár, és tudom, hogy továbbra is szívesen látnának a családban. Most pedig – mondta Evelyn ásítva –, holnap korán kell kelnem, de élveztem ezt az estét és a társaságodat. Nyugodtan kopogj be hozzám, amikor csak szeretnél.

Azonnal felpattantam, köszönetképp bólintottam, és közben az ajtó felé indultam. Evelyn is felállt, és követett. Éppen el akartam fordítani a kilincset, amikor két gyengéd kéz megérintette a vállamat, majd megfordított, átölelte a derekamat, és magához húzott.

– Csak egy kis szeretetre van szükséged, *chéri*. Jó éjt!